

European Schools
Office of the Secretary-General

Pedagogical Development Unit

Ref.: 2011-01-D-15-en-4

Реф.: 2011-01-D-15-bg-4 Оригинал: английски

Програма за предучилищно образование

ОДОБРЕНА ОТ СЪВМЕСТНИЯ ПЕДАГОГИЧЕСКИ КОМИТЕТ НА 9-и, 10-и И 11-и ФЕВРУАРИ 2011 Г. В БРЮКСЕЛ

Влиза в сила: от 1-ви септември 2011 г.

ПРОГРАМА ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ

Въведение

През последните няколко години ранното детско развитие и учене са във фокуса на задълбочена изследователска дейност и инициативи, които разглеждат предучилищното образование като равностойно на всички останали степени на образование. Новите научни открития очертават нова перспектива и повишават значимостта на преподаването и ученето през първите години.

Ранното (предучилищно) образование е общ термин, който се използва за дефиниране на първите години на обучение. Терминът *предучилищно образование* се използва в документи на институциите на Европейския съюз и ще бъде използван в настоящия документ. Предучилищното образование е фундаментална част от ученето през целия живот.

Разширяващото се членство на Европейския съюз (понастоящем 27 страни) е предизвикателство за Европейските училища да предоставят най-високо ниво на предучилищно образование. С цел развиване и хармонизиране на предучилищното образование в системата на Европейските училища, е необходима нова програма.

Програмата за предучилищно образование е педагогически инструмент за хората, работещи в системата на предучилищното образование в Европейските училища. Тъй като родителите са основните възпитатели на своите деца, доброто партньорство между родителите и училището е от ключово значение. Програмата ще подпомогне насърчаването на това сътрудничество.

Фундаменталната основа на тази програма е Европейската референтна рамка - Основни компетенции за учене през целия живот.

Основните компетенции са онези, от които всички лица се нуждаят за своята лична реализация и развитие, активно гражданство, социално активност и работа. Основните компетенции са свързани с ценностите, целите и съдържанието на тази програма.

Референтната рамка обединява осем основни умения:

- Комуникация на родния език.
- Комуникация на чужди езици.
- Математически компетенции и основни компетенции в областта на науката и технологиите.
- Дигитални компетенции.
- Научаване как да се учи.
- Социални и граждански компетенции.
- Чувство за инициатива и предприемачество.
- Културна осъзнатост и изява

Мисия на Европейските училища

Думите, които изразяват основните цели на Европейските училища са запечатани в документа, полагащ основата на всички училища:

„ Обучавани рамо до рамо, необезпокоявани още от детска възраст от разделителни предразсъдъци, запознати с всичко, което е велико и добро в различните култури, на децата следва да бъде внушено в процеса на тяхното израстване, че те ще да бъдат заедно и трябва да се разбират. Без да спират да се вглеждат в своите страни с любов и гордост, в своето съзнание, те ще израснат като европейци, обучени и готови да завършат и да консолидират работата на своите бащи, които са расли преди тях, да реализират една обединена и процъфтяваща Европа.“

1. Ценности, свързани с предучилищното образование в Европейските училища

Предучилищното образование активно и съзнателно влияе върху стимулирането на децата да развият разбирането си за основните ценности: човешки права, равенство, демокрация, устойчивост на околната среда, мултикултурност и уважение към майчиния език. Предучилищното образование насърчава чувствата за отговорност, за общност и уважението към правата и свободите на личността.

В основата на обучението в Европейските училища е европейската култура, особеностите на страната, където се намира училището, както и уникалната култура, съществуваща в училищата. Образованието подкрепя развитието на езиковата и културната идентичност на детето, неговото участие в общността на Европейските училища и като цяло в света. Образованието насърчава толерантността, межкултурното разбирателство и европейския дух.

Средата в Европейските училища е многоезикова и мултикултурна, което предлага предимства и сложни предизвикателства пред ученето и развитието на децата. Децата работят в партньорство с родителите с цел насърчаване и подкрепа за развитието на децата.

В процеса на образование се вземат многообразието на децата и се насърчава равенството между половете, като се дава възможност на момчетата и на момичетата да действат въз основа на равни права и отговорности.

Образованието чрез различни теми е светско и е включено в целите и съдържанието на предучилищното образование, което допринася за отговорния, щастлив и здрав ежедневен живот.

Предучилищното образование следва да:

- да подготви децата за щастлив, здрав, отговорен и успешен живот;
- да развива личността и способностите на децата;
- да подпомогне потенциала за учене на децата;
- да формира уважение към другите и към околната среда;
- да научи децата да се уважават и ценят собствената си културна и социална идентичност, своите ценности и тези на другите;
- да насърчава европейския дух.

2. Общи принципи на предучилищното образование

Предучилищното образование е фундаментална част от образованието и ученето през целия живот и неговата основна роля е да подпомогне израстването на децата и превръщането им в етични и отговорни членове на обществото. Обучението и ученето в началните години подпомага наблюдението на **физическото и психическото благополучие на децата, включително социалното, когнитивното и емоционалното им развитие** и им помага за предотвратяване на каквито и да било трудности, които могат да възникнат чрез създаване на възможно най-добрите възможности за учене.

Обучението и ученето в началните години е **цялостно** и различните области на развитие не могат да се разделят. В настоящия документ, както и в ежедневието училищен живот, децата, техните преживявания и действия заемат централно място.

Важно е да се насърчава здраво чувство за самооценка на децата с помощта на позитивните учебни преживявания и да предостави възможности за разнообразни взаимодействия с другите хора. Светът на преживяванията на децата следва да бъде обогатяван и те да бъдат подпомагани в търсене на нови области на интерес.

Образователните принципи

Учителите се обединяват с родителите, за да осигурят на децата най-добри възможности за учене и развитие.

В предучилищното образование позитивна представа на децата за собствената личност ще бъде подсилена и ще бъдат развити техните умения да се научат как да учат. Те ще изградят основни умения, знания и способности от различните области на учене в съответствие с тяхната възраст и способности. Ученето чрез игра е от ключово значение. Децата ще се научат да разбират значението на ученето в група с връстниците си. Много е важно да се запазят радостта и ентузиазмът за учене и да се посрещат новите предизвикателства на ученето с кураж и креативност. Многообразието от различни видове деца и техните специфични нужди следва да бъдат уважавани.

Преходът между предучилищното образование и етапа на основно образование трябва да бъде подготвен колкото е възможно по-добре в интерес на децата. Училищата следва да определят на местно ниво форматът на прехода. Той може да бъде разделено на две части: подготовка на децата и предаване на информацията.

Учителите и на двата етапа следва да имат добри познания в областта на националното образование и за първите години от програмата за основно образование на майчиния език или основния език на детето.

Тъй като децата имат различни силни страни, когато постъпят в основното училище, учителите трябва да вземат предвид индивидуалните различия и да адаптират своите стратегии и планове към реалните потребности на всяко дете.

Концепция за ученето

Основната програма е формулирана въз основа на концепцията за учене, както като личностен, така и като общностен процес на придобиване на знания и умения. Ученето се осъществява под формата на целенасочено участие в множество различни ситуации: самостоятелно, с насоки от страна на учителя и във взаимодействие с учителя, с групи връстници и с общността. В допълнение към знанията и уменията, децата следва да придобият и познания как да учат и добри работни навици, които ще служат като инструменти за учене през целия живот.

Ученето се осъществява активно, с целенасочено участие в дейности, които дават възможност на децата да обработват и интерпретират нови преживявания, базирани на техните познания, мотивация, учебни и работни навици. Като такова то е процес, който включва независимо и съвместно решаване на проблемите. Ученето е ситуационно, така че следва да бъде обърнато специално внимание на качеството на учебната среда.

3. Съдържание на учебната програма

Контекст

Програмата за предучилищно образование е обща рамка, въз основа на която всяко Европейско училище следва да формулира своята собствена детайлна програма и стратегии на обучение. Ръководството на училището носи отговорност за развитието на програмата за предучилищно образование на местно ниво.

В рамките на програмата училището има право гъвкаво да определя приоритетите и учителите имат възможност да създават предизвикателни, вълнуващи и ангажиращи учебни дейности. Съгласуваността на предучилищното образование в училищата изисква сътрудничество между управата и учителите от различни езикови отдели на училището. При разработването на документа за съответното местно училище следва да се включат учителите и родителите.

Чрез подход, базиран на запитване, се дава възможност на децата за въпроси, които да позволят проучване, креативност и фантазия в процеса на удовлетворяване на различни стилове и стратегии на учене.

Документите за политиката и другите разпоредби, както и програмите по майчин език и основен език, одобрени от Управителния съвет, следва да бъдат взети предвид. Цялостната програма предоставя гъвкавост, която дава възможност за това. Документите са изброени в ресурсния център на електронната страница.

Структура на основната програма

Основното съдържание на учебната програмата по предучилищно образование включва четири теми: *Аз и моето тяло*, *Аз като личност*, *Аз и другите* и *Аз и светът*. Темите се базират на физическото, психологическото, социалното, когнитивното и емоционалното развитие на децата. Всяка тема има три подтеми: *Уча се как да съществувам*, *Уча се как да живея с другите* и *Уча се как да правя нещата и как да придобивам знания*, базирани на учебните цели.

Целите определят съдържанието на предучилищното образование и подпомагат работата на учителите.

Целите се изразяват под формата на „мен“ и „аз“ съгласно фундаменталната идея на програмата. Описанията помагат на учителите и родителите да разберат целите и да оценят резултатите. Резултатите дават конкретна информация за напредъка на детето, определят съдържанието на преподаването и ученето и показват какъв е максимумът, който децата могат да постигнат.

АЗ И МОЕТО ТЯЛО						
Уча се как да познавам, използвам и контролирам своето тяло и да развивавам своите знания за пространството, своите двигателни и сензорни умения. Оpozнавам своето здраве и ставам все по-отговорен за своите хигиена и безопасност.						
Аз се уча да съществувам			Аз се уча да живея с другите		Аз се уча да правя и да зная	
Цели	Описание	Резултати	Описание	Резултати	Описание	Резултати
Като използвам всичките си сетива аз активно изследвам света и развивам	Домашната среда помага на децата да развиват своите сензорни възприятия. Естествено	<i>Детето говори за това, което вижда, чува, мирише, докосва и</i>	Децата с удоволствие извършват дейности в рамките на семейството,	<i>Детето взема участие и координира своите усилия с другите;</i> <i>спазва</i>	Децата използват всичките си сетива, за да <u>изследват</u> и <u>експериментират</u> . Те използват	<i>Детето използва и комбинира всичките си сетива, за да ги развива и за да бъде креативно;</i>

<p>своето въображение чрез танци, музика, изкуство и игра</p>	<p>родителите участват по множество различни начини <u>Ежедневните дейности, които</u> се предлагат в училището, целят да подпомогнат децата при използването на техните <u>сетива</u> за да опознават света около тях и да правят връзки между новата информация и това, което вече знаят.</p> <p>В училището и в класната стая съществува позитивна учебна атмосфера. Средата стимулира и насърчава</p>	<p><i>чувства; използва всичките си сетива, за да развива своите познания и разбиране за света .</i></p>	<p>като например готвене, пеене, движение и танцуване. Училището предлага на децата възможности да вземат участие в подобни дейности през деня, както и чрез екипни игри и групова работа, които са интересни, мотивиращи и приятни. Проектите, базирани на сетивата, се разработват с другите класове, отдели и части от училището.</p>	<p><i>инструкциите на учителите и разбира честната игра.</i></p>	<p>широк набор от техники, материали и ресурси, за да смесват, оформят, подреждат и комбинират материали и да създават своите собствени образи и обекти. Те следва да бъдат насърчавани да развиват своето разбиране за цвят, линия, тон, материал модел, размер и форма, както и аспектите на движението.</p> <p>Учителите създават възможности за изследване на редица звуци: слушане, произвеждане,</p>	<p><i>разпознава и описва физическите промени в своето тяло, докато извършва различни видове дейности;</i></p> <p><i>развива чувство за ритъм и прави лесна класификация на звуци, мелодии, ритми, миризми и аромати, цветове и форми</i></p>
--	---	--	--	--	--	---

	активното учене от страна на децата. Това включва използване на зрението, слуха, вкуса, докосването и миризмата: рисуване и визуални изкуства, музика, пеене, разнообразие от ритми, сравняване и противопоставяне на усещанията, които предизвикват различните материали – приятни и неприятни и т.н.				експериментиран е и организиран.	
Аз изследвам възможностите на човешкото движение	У дома, децата използват своето тяло по активен и спонтанен начин.	<i>Детето развива и поддържа добра стойка; поддържа</i>	Моторните умения се развиват още по-добре и се използват в	<i>Детето използва своето тяло по подходящи начини, имитира</i>	Децата се учат да използват своите умения систематично по начини,	<i>Детето назовава основните части на човешкото тяло,</i>

	<p>Училището дава на децата възможност да открият потенциала на своите тела в различни, сигурни и мотивиращи условия. Те експериментират и откриват нови начини за движение и развиват по-добър контрол и експресивност. <u>Физическите и психомоторните начини на движение</u> следва да бъдат изследвани. Учителите са чувствителни към ограниченията на децата. Практическите дейности са най-</p>	<p><i>равновесие в различни пози; придобива опит за основни физически дейности; ходи и тича ритмично и координира своите крайници по подходящ начин, открива и създава нови движения.</i></p>	<p>дейности и игри с другите деца.</p> <p>Физическото поведение на децата е различно, когато са сами и когато са с други деца. С другите физическото пространство е „ограничено”, а движенията са повлияни от правилата на игри, екипна работа или танци.</p> <p>Учителите организират атрактивни дейности <u>по групи и в екип</u>, за да дадат възможност на децата да упражняват своите умения в</p>	<p><i>прости движения, демонстрирани от учителите или съучениците, модифицира тези движения като следва инструкции.</i></p>	<p>ориентирани към постигане на целите. Децата стават помели и сръчни в своята координация.</p>	<p><i>координира добре своите мащабни и фини двигателни умения.</i></p>
--	---	---	---	---	---	---

	<p>добрият начин за развиване на уменията, знанията и разбирането на децата, чрез използване на разнообразно оборудване и стимули в различни видове игри и планирани дейности, включително такива, които са инициирани от детето.</p> <p><u>Основните моторни умения</u> (стоене, тичане, прескачане, ходене, скачане, подскачане, катерене, пълзене, пълзене под препятствия ...и т.н) се практикуват при редица</p>		<p>контекста на изграждане на увереност и независимост.</p>			
--	---	--	---	--	--	--

	<p>обстоятелства, както вътре, така и различни видове игри и планирани дейности, включително такива, които са инициирани от детето.</p>					
<p>Аз демонстрирам координация при използването на редица инструменти и оборудване</p>	<p>На децата се предлагат редица различни възможности да демонстрират добър контрол върху своята моторика у дома и в училище. Те започват да се обличат сами, да се обуват и да се хранят сами. Чрез използването на различни инструменти и материали децата</p>	<p><i>Детето се облича и обуват само;</i></p> <p><i>използва с все по-голяма сръчност, училищното оборудване, малки инструменти прибори и материали като. например, моливи, четки, ножници хартия, пластилин и пъзел.</i></p> <p><i>Децата работят стабилно с</i></p>	<p>Децата използват голям набор от малко и голямо оборудване у дома, като например моливи, пастели, ножници, топки, въжета, велосипеди с три колела. В училище техните умения се развиват чрез практика, <u>диференцирани задачи</u> и под влиянието на</p>	<p><i>Детето хвърля и хваща топка, използва разнообразно гимнастическо оборудване съвместно с другите деца, сътрудничи си с другите деца в различни среди</i></p>	<p>Децата използват инструменти, предмети, строителни материали и ковки материали безопасно и с все по-добър контрол. Те се научават да държат стабилно молива, развиват предписмени и графични умения , за да подпомогнат придобиването</p>	<p><i>Детето контролира координацията на ръката и окото, за да овладее добри умения за моторни дейности;</i></p> <p><i>хваща добре молив/постел;</i></p> <p><i>демонстрира начални умения за писане и графични умения;</i></p>

	<p>подобряват своите умения и научават нови такива. Учителите са наясно, че <u>стабилното използване на ръцете</u> при децата не винаги е напълно развито. Това е етапът, когато се стабилизира доминацията на лявата или на дясната ръка</p>	<i>ръцете</i>	<p>другите. Следва да се постигне напредък при планирането на дейностите</p>		<p>на добри умения за писане и рисуване. Много от тези умения се използват в музиката чрез свирене на ритмични и настроени инструменти и в изкуствата, като например рисуването и писането.</p>	<i>свири на лесни музикални инструменти.</i>
<p>Аз развивам съзнание за пространство и разбиране за безопасност и опасност</p>	<p>Родителите показват на децата си опасностите и безопасностите у дома. Учителите дават на децата много безопасни възможности да <u>осъзнаят пространството</u>, както вътре, така</p>	<i>Детето използва своята информираност, за да се движи по-умело, движи и играе безопасно в класната стая и на площадката за игра.</i>	<p>Чрез участие в групови игри, децата се учат да координират своите движения с другите деца. Те се включват на тяхното собствено ниво. Изборът на игри и на други групови</p>	<i>Детето участва в игри и играе с другите деца;</i> <i>следва инструкции; има чувство за „честна игра“.</i>	<p>Децата разбират и спазват правилата на игрите. Те се движат уверено в различни среди. Осъзнават и са чувствителни към начина, по който се държат другите при групови</p>	<i>Детето използва прости начини да опази своята лична безопасност; избягва да излага себе си и другите на опасност; намира помощ в случай на нужда; познава и спазва</i>

	и <u>отвън</u> , в рамките на училището и по време на пътувания. Децата се насърчават да се движат уверено и с въображение, докато показват познания за въпросите, свързани с безопасността.		дейности следва да бъде интересен, мотивиращ и предизвикващ наслаждение, да помага на децата да разпознават опасностите и да им даде възможности да <u>помогнат на другите при нужда</u> .		дейности. Децата са в състояние да избегнат излагането на опасност и да избягват насилие. Те развиват способности да помагат на себе си и другите при трудности.	<i>духът на честната игра.</i>
Аз осъзнавам значението на личната хигиена и на опазването на здравето	Родителите подкрепят здравословния начин на живот. Учителите подпомагат тези цели чрез съставяне на дневна програма и график, който отразява принципите на здравословен начин на живот. Приветстващи и	<i>Девето спазва дневната програма и графика; поддържа личната си хигиена, понякога с помощта на възрастните (миене на ръцете, тоалетна ...); става все по-</i>	В училищната общност чрез съвместни дейности децата развиват разбиране, че упражненията, хигиената и <u>правилните видове храни и напитки</u> са важни за здравите тела и благополучието на членовете на	<i>Девето внимателно използва своите играчки и оборудването и ги третира внимателно, помага при организирането на класната стая и помага за поддържането на добре</i>	Децата разбират и разпознават здравето и болестта и основните промени, които се случват на техните тела по време на такива дейности като например спорт или болест (дишане, сърдечен пулс, температура, вид	<i>Девето развива разбиране за това, което в здравословно и нездравословно, кое е добро за хората и кое не е; развива разбиране за здравословна диета; назовава някои фактори, които</i>

	<p>удобни среди, даващи възможност за движение, почивка и хранене се създават в училище. Учителите мотивират и предоставят <u>модел за подражание</u> за наслаждаване на физическото движение, като например спорт и танцуване, така че това да се превърне в естествена част от стила на живот на всеки.</p>	<p><i>независимо; разпознава потенето, губенето на дъх и другите промени на своето тяло по време на физическа активност.</i></p>	<p>групата. Те се учат на важни умения, свързани с личната хигиена. Родителите информират учителите за специалните нужди или за медицинската история на децата.</p>	<p><i>подредена среда.</i></p>	<p>и чувства). Физическата дейност, играта и игрите дават възможност да се открият промените в тялото и неговите функции. Те осъзнават значението на физическите упражнения и здравословната диета. Децата разбират, че лекарствата се вземат, за да ги накарат да се чувстват по-добре и че някои лекарства могат да бъдат опасни.</p>	<p><i>са важни за личната хигиена; допринася за своето собствено здраве и благополучие.</i></p>
--	---	--	---	--------------------------------	---	---

АЗ КАТО ЛИЧНОСТ

Аз развивавам своята идентичност. В състояние съм да размишлявам и да контролирам своето поведение. Аз се уча да разпознавам и да изразявам своите емоции. Аз развивам своето въображение, креативност, и самоувереност. Аз започвам и разбирам да приемам основните принципи на морала и откривам своите морални ценности.

Аз се уча да съществувам			Аз се уча да живея с другите		Аз се уча да правя и да зная	
Цели	Описание	Резултати	Описание	Резултати	Описание	Резултати
Аз научавам кой съм и изпитвам позитивни чувства към себе си	Децата развиват по-голяма увереност извън своето семейство в процеса на порастването. Родителите могат да помогнат. Училището предлага възможности на децата да осъзнаят <u>собствената си идентичност</u> при ежедневните си дейности, в играта и за възприемането на своето тяло и способности.	<i>Детето изразява това, което харесва и нехаресва; приема да му се каже „не,“ без да се разстройва; взема участие в игри и си играе с радост и удоволствие; осъзнава кога има нужда от помощ. грижи се за своите собствени вещи и оборудване; назовава части</i>	Взаимодействайк и с другите хора, децата развиват своята идентичност и способности. Те се чувстват самоуверени и уверени "да бъдат себе си". Развиват съзнание за своите нужди, възгледи и чувства и са в състояние да ги изразяват. Децата разпознават и стават чувствителни към <u>различията</u>	<i>Детето открива и изразява причини за нещата, които харесва и не харесва; търси възможности да се присъедини и да започне дейности, свързани с игра, кани приятелите си да присъединят, търси възможности да взаимодейства с възрастните в училището; помага на</i>	Децата опознават своите способности и ги използват по активен начин. Те осъзнават своите ограничения и се учат да ги примат. Демонстрират инициативност и чувство за отговорност. Учителите въвеждат игри и дейности, които включват всички сетива и предизвикват въображението	<i>Детето осъзнава различните чувства; познава своите силни страни, слаби страни и ограничения; осъзнава, че е член на училищната общност; моли за помощ, при необходимост; помага на другите деца, при необходимост. грижи се за</i>

	<p>Децата се учат да изразяват своите потребности и чувства по подходящи начини. Учителите създават безопасна и мотивираща среда, която им могат да учат успешно.</p> <p>Учителите насърчават децата да се изразят в първо лице (“аз”).</p>	<p><i>от своето тяло.</i></p>	<p><u>между индивидите.</u></p> <p>Чрез дискусия и обсъждане децата се учат да уважават нуждите, възгледите и чувствата на другите и да разберат разликите. Родителите и учителите работят паралелно, за да развият това отношение.</p>	<p><i>другите деца при нужда и моли за помощ;</i></p> <p><i>грижи се за своите вещи.</i></p> <p><i>грижи се за вещите, принадлежащи на другите.</i></p>	<p>на децата. Необходимите материали за тези игри (напр. <u>играта на роли, театрални или циркови игри</u>) са: костюми, материали, театрални реквизити, грим.</p>	<p><i>своите собствени вещи и инструменти;</i></p> <p><i>знае своето име, възраст, дата на раждане.</i></p>
<p>Аз ставам по-самоуверен и развивам своята самооценка</p>	<p>Децата развиват повече самоувереност, когато се намират далече от семействата си за по-дълги периоди. Те демонстрират интерес към дейностите в</p>	<p><i>Детето се чувства добре и сигурно в училищната а среда, уверено посреща нови предизвикателства в нови ситуации, поема отговорност.</i></p>	<p>Децата приемат и се разбират със своите съученици. Те се чувстват уверени и сигурни в цялата училищна среда. Обичат да участват в пиесите, игрите и дейностите и</p>	<p><i>Детето с удоволствие взема участие в групови дейности, действия и взаимодействия в групата по подходящ и активен начин;</i></p>	<p>Децата сформират добри взаимоотношения и активно търсят приятелства. Те обичат да изразяват и да допринасят с идеи и мисли в</p>	<p><i>Детето реагира с увереност в групови ситуации;</i></p> <p><i>дава идеи за игра и реагира на разказването на истории;</i></p> <p><i>изразява собствените си</i></p>

	<p>класната стая чрез наблюдение и участие. Учителите предоставят приветлива <u>социална среда</u> в, установена рутина, безопасна и <u>стимулираща класна стая</u>, подредена с помощта на класа.</p>		<p>започват да откриват своето място в групата. Те показват амбиция и инициатива. Развиват доверие в собствените си сили. Те подбират и използват <u>дейности и ресурси независимо</u>.</p>	<p><i>обяснява причините за нещата, които харесва и не харесва;</i></p> <p><i>спонтанно и активно търси приятелства, развива се успешно физически, умствено и емоционално в група.</i></p>	<p>различни учебни ситуации и в свободна игра. Изграждат важни ценности и вявания. <u>Разнообразни са учебните ситуации</u>, в които децата са мотивирани да развиват своите собствени силни страни и с вълнение да учат и постигат успех. Децата осъзнават, усилията си струват и могат да доведат до успех.</p>	<p><i>мисли ясно и коректно, взема предвид идеите на другите;</i></p> <p><i>може да разчита на себе си.</i></p>
<p>Аз мога да контролирам своите действия и реакции: своето поведение</p>	<p>У дома и в училище децата се учат да се <u>контролират в ежедневи ситуации</u> и да се справят с тях. Те</p>	<p><i>Детето изчаква реда си и споделя с подкрепата на възрастните, запазва самоконтрол и не губи</i></p>	<p>Децата се учат да <u>разбират последствията от своите думи и действия</u>. Те стават по-чувствителни,</p>	<p><i>Детето взема адекватно участие в груповите дейности, напр. може да изчака реда си, да</i></p>	<p>Децата предвиждат евентуалните реакции на другите и се опитват да реагират</p>	<p><i>Детето работи продуктивно в партньорство и екипност;</i></p> <p><i>прави избори и взема решения, приема</i></p>

	<p>се учат да слушат другите и да изчакват своя ред.</p> <p><u>Положително укрепване на характера</u> в дух на учтивост и уважение, с които се подпомага доброто поведение. Детето приема стандартите на поведение на възрастните, които са близо до тях.</p>	<p><i>самообладание лесно;</i></p> <p><i>изпитва чувство за съжаление след неадекватно поведение.</i></p>	<p>учат се да съчувстват и да развиват уважение към другите. Учат се да <u>преговарят и да спазват социални правила и очаквания.</u></p> <p>Децата обясняват защо доброто поведение е ключово за ученето и живота заедно.</p>	<p><i>споделя играчки, справя се с разочарованието без да наврежда на себе си, на другите и/или на училищната среда;</i></p> <p><i>чувствително е към хората, животните и природата;</i></p> <p><i>създава приятелства;</i></p> <p><i>разпознава неадекватното поведение и чувства съжаление;</i></p> <p><i>може да посредничи в конфликти и уважава решенията на другите.</i></p>	<p>адекватно. Те развиват разбиране за правилно и грешно и се учат да <u>разрешават конфликти</u> по адекватен и позитивен начин. Децата обсъждат различните очаквания и се учат да правят компромиси.</p>	<p><i>решенията на другите;</i></p> <p><i>избягва конфликтите и проблемите и при необходимост, ги разрешава.</i></p>
--	---	---	---	--	--	--

<p>Аз съм любопитен, заинтересова ни мотивиран да уча</p>	<p>Родителите обичат да развиват интересите и любопитството на децата. Децата спонтанно се мотивират да учат и да се наслаждават на ученето, особено когато то е представено под формата на игра. Те не се страхуват от нови задачи и проблеми и с готовност да ги решават в ежедневието. Класната стая предлага много добри възможности за разрешаване на проблемите. Паметта на децата се развива</p>	<p><i>Детето изпробва нови неща и дейности упорито е; с удоволствие е работи и системно взема участие.</i></p>	<p>Работейки или играейки с другите, децата стават все-по уверени и заинтересовани от новите ситуации и започват да ги разбират. Те са развълнувани от новите ситуации и предизвикателствата и активно се опитват да ги разберат и овладеят. <u>Ученето чрез игра</u> продължава да играе централна роля за развитието на децата. Те могат да запазят радостта и ентузиазма си за учене за по-дълго време и да</p>	<p><i>Детето участва в дейности под надзора на учителите и им се наслаждава. Демонстрира все по-голямо внимание и съсредоточеност, когато си играе; обича да работи в група и все по-активно участва.</i></p>	<p>По време на своето учене децата <u>се справят с успеха и неуспеха</u>. Играта все още остава основният елемент в ученето на децата. Обсегът на тяхното внимание става все по-голям и то е издръжливо по време на игра с останалите. Те се концентрират за по-дълги периоди. Децата развиват първите си стратегии как <u>да се учат да учат</u>. Те приемат риска в нови учебни ситуации и остават мотивирани да</p>	<p><i>Детето участва в самостоятелни дейности с ентузиазъм; демонстрира все по-голяма концентрация и внимание в различни и по-изискващи учебни ситуации; завършва всяка задача; демонстрира любопитство и предприемчиво отношение към света около него; съсредоточава се върху дейностите и не се разсейва лесно, осъзнава, че чрез ученето повишава</i></p>
--	---	--	--	---	--	--

	<p>чрез различни дейности. Ученето чрез игра е ключово за развитието на децата. Учителите насърчават любопитството о на децата и тяхната отвореност за нови преживявания. Класната стая се поддържа по такъв начин, че децата се насърчават да предприемат действия, свързани със ученето в екип и самостоятелн ото учене; предоставят се най- различни инструменти и материали (кътове за</p>		<p>посрещат новите учебни предизвикателст ва с Децата се учат да приемат риска в нови учебни ситуации. Те слушат внимателно и обикновено спазват инструкциите.же лание и креативност.</p>		<p>преследват целите си.</p>	<p><i>собствените си способности да предприема действия и да взема решения.</i></p>
--	--	--	---	--	------------------------------	---

	писане, експериментални маси, библиотека, увеличителни стъкла, калейдоскопи информационни и комуникационни технологии ..					
Аз развивам своето въображение и креативност чрез множество различни дейности: игра, движение, изкуство, музика, математика, модерни технологии и т.н.	Родителите знаят, че <u>въображението и креативността</u> са необходими за обществото. Тези компетенции не са просто свързани с умения. Те изискват време, пространство и концентрация. Въображението на децата се стимулира и развива. Тяхното любопитство, изследване и	<i>Детето участва активно в игрите, правенето на музика, рисуване и игра с думи, стихотворения и т.н.</i>	Нарастващото въображение на децата изгражда основата за тяхната все по-нарастваща креативност. Групата <u>стимулира индивида, а индивидът стимулира групата</u> в различни учебни ситуации, вариращи от игри до решаване на задачи, умения за	<i>Детето допринася за креативните дейности като например музика, текстове, изкуства, шоу програми, изложби, драма спорт, игри и т.н. Предлага нови идеи за различни дейности.</i>	Децата използват своето въображение и креативност активно в изкуството, музиката, движението, свободната игра и разказите. Те следва да бъдат подкрепяни в <u>намирането на решения на задачи</u> , <u>търсенето на аргументация</u> и придобиването на цифрова	<i>Детето свързва и прилага различни видове учене в нови ситуации, мисли креативно и независимо, използва езика, за да пресъздава роли и преживявания и създава истории;</i> <i>използва рисуването и изкуството като изразно средство: цвят, форма и т.н.,</i>

	<p>игра се подкрепят чрез предприемане на необходимите действия в класната стая и от учителите.</p> <p>Децата експериментират и се учат да реагират по множество начини на това, което виждат, чуват, докосват, миришат и чувстват. Голям набор от възможности да <u>изследват и споделят</u> своите мисли, идеи и чувства се предоставят по време на училищния ден. Учителите структурират ежедневието</p>		<p>намиране на аргументация и цифрова грамотност. Поставя се акцент върху въображението и креативността. Краткосрочните и дългосрочните проекти могат да формират добра основа за <u>холистично учене</u> (напр. приготвяне на закуска: вкусове – различни, предпочитания, от къде идва храната, как се обработва, съхранява; изготвяне на списък за пазаруване, къде се пазарува, работа с пари, сервиране на масата за закуска</p>		<p>грамотност в множество различни контексти. Училището предоставя възможности за практикуване и увеличаване на уменията на децата в тези сфери, за да придобият увереност и компетенции, които могат да използват.</p>	<p><i>изразява се чрез ритъм, със или без музика, със или без оборудване, изразява чувства или емоции с прости думи, жестове или движения.</i></p>
--	---	--	--	--	---	--

	живот по такъв начин, че децата имат време да си създават множество възможности за учене.		...).			
--	---	--	-------	--	--	--

АЗ И ДРУГИТЕ

Аз се уча да комуникирам и сътруднича с уважение и отговорност. Аз изграждам и ценя своята културна идентичност и културната идентичност и другите

Аз се уча да съществувам			Аз се уча да живея с другите		Аз се уча да правя и да зная	
Цели	Описание	Резултати	Описание	Резултати	Описание	Резултати
Аз се уча да намирам и да заемам своето място в училищната общност	Училищната общност е различна от дома. Тя е ново преживяване - статутът на децата се променя. Трябва да знаят своите имена и имената на другите деца и на екипа. Рутинните занимания	<i>Детето</i> <i>знае пълното си собствено име;</i> <i>знае имената на членовете на семейството си;</i> <i>спомня си имената на възрастните в училището;</i> <i>спомня си имената на учениците.</i>	В класа децата се насърчават да говорят, да обясняват и да слушат, както и да помагат на другите. Децата позволяват на другите да изразяват себе си и да вземат участие. Те също така са насърчавани от	<i>Детето изгражда своите взаимоотношения с другите деца, работи и играе с другите: деца, учители, асистенти, директори и т.н., в училището, сътрудничи си с цел изразяване на собствените си</i>	Децата опознават възрастните в училище и техните длъжности. Те възприемат адекватно отношение към тях. Децата се чувстват включени в живота на класа и са достатъчно	<i>Детето</i> <i>назовава възрастните и техните длъжности в училището, знае някои факти за взаимоотношенията между членовете на собственото си семейство.</i>

	<p>помагат на децата да опознаят другите и своите роли. Сфери на свободна игра (напр. готвене, училище, магазин) насърчаване на ролевата игра, при която децата могат да изследват символно ролята на родителите и на другите. Това им дава възможност да задълбочат своето разбиране за мястото си в семейството и в училищната общност.</p>		<p>учителите да използват идеи от другите деца. Уважението към другите се изгражда стъпка по стъпка. Малките групи подпомагат този тип взаимодействие. Учителите споделят своите отговорности за организирането на класа с всички деца. Средите, които стимулират сътрудничеството и екипната ролева игра, напр. създаване на стратегически игри като театрално майсторство, драматични игри и зони за свободна игра.</p>	<p><i>идеи и тяхната защита;</i> <i>помага, слуша другите, играе договорени роли, взема участие в общи проекти, напр. шоу програми, песни, танци, драма, албуми, колекции, украсяване на класната стая...;</i> <i>има желание да канят другите деца във или извън училището.</i></p>	<p>уверени, за да предприемат инициативи. Те познават други деца, които живеят в близост до тях, и обичат да ги канят да си играят с тях, дори и ако са от друг клас. Развиват своето разбиране за различните взаимоотношения в рамките на семействата си. Училището подкрепя това все по-нарастващо разбиране в сътрудничество с родителите, събиране на информация и нейното представяне. Това може да</p>	
--	---	--	---	--	--	--

			<p>Учителите осигуряват на всички деца възможността да посрещат предизвикателствата на <u>различните роли</u>, които трябва да изиграят ежедневно. В тези „работни групи“ всеки следва да има реална функция. Децата работят в сътрудничество, а не просто едно до друго. В тези ситуации учителите наблюдават, правят предложения и са на разположение за помощ и намеса при необходимост.</p>		<p>бъде направено по различни начини, напр. рисунки на моето семейство, снимкови колекции, портфолио или дневници на живота. Демонстрира се чувствителност към семействата с трудности или проблеми.</p>	
--	--	--	---	--	--	--

<p>Аз изграждам своята увереност като член на училищната общност</p>	<p>Чувството за сигурност и установеност се подпомага от наличието <u>на лично място за собствените вещи на детето</u>, когато децата виждат написани своите имена и снимки в класната стая, рисунки и примери за тяхната работа на стената или в портфолио. Това също така означава да познава подредбата на класната стая и да знае как да се ориентира и да стигне от едно място до друго.</p>	<p><i>Детето знае къде се намират нещата в класната стая; запознато е с различните места и помещения училището и е в състояние да се ориентира как да стигне до места и помещения за общо ползване; стига само от едно място до друго.</i></p>	<p>Децата се учат да се ориентират в класната стая и в сградата на училището. Те се научават да <u>вземат предвид другите хора</u> в стаята, като ги уважават и се приспособяват към тяхното присъствие. Свободната игра, спортовете и движението, работата, заедно с другите, предлагат голям набор от възможности за практикуване на тези умения.</p>	<p><i>Детето открива местата за общо ползване в класната стая и в сградата на училището;</i> <i>ориентира се безопасно в пространството, като взема предвид другите хора в това пространство.</i> <i>б</i></p>	<p>Децата са в състояние да кажат къде е тяхното място в училището, в кой клас са, кое крило и имат известна представа къде са другите помещения и места. Те са наясно как се съхраняват ресурсите и ги използват по адекватен начин, като подреждат след тяхното използване. Децата започват да придобиват умения да обясняват, като използват подходящия речник, аспекти на пътуването, локацията и</p>	<p><i>Детето познава необходимия речник за описание на места, локации и посоки, описват и представят лесен път или „маршрут“;</i> <i>знае някои подробности за това къде живеят например град, държава, улица и т.н.</i></p>
---	---	--	---	--	---	--

					<p>движенията на вещите и хората. Представянето на пространството върху хартия и в триизмерен формат бива развивано у децата.</p> <p>Учителите подпомагат това чрез използването на най-различни медии и дейности – моделиране, рисуване, снимки, филми, трейлъри и т.н.</p>	
<p>Аз развивам своето разбиране за изтичането на времето</p>	<p>Училището играе важна роля при подпомагането на децата в разбирането им на <u>концепцията за времето</u>. Регулярните</p>	<p><i>Детето</i> назовава части от деня, напр. сутрин, следобед, преди обяд, след обяд.; разполага дейностите,</p>	<p>Да се правят нещата в рамките на определено време е важно, например в спорта. Това е важно и за групата</p>	<p><i>Детето работи</i> в разумни времеви рамки и без да разсейва другите, работи ефикасно в група и в правилната последователнос</p>	<p>Децата обичат да разказват истории у дома и в училище. Те разбират последователността на събитията в историите и в</p>	<p><i>Детето</i> назовава членовете на своето семейство и техните роднински връзки в логична</p>

	<p>рутинни действия и образи подпомагат това. Учителите използват голям набор от възможности, за да илюстрират регулярността на изтичането на времето, напр. рождени дни, ежедневни рутинни действия, промените, които настъпват у хората.</p>	<p><i>които извършва, съгласно графика за деня; говори за лични събития в миналото и в бъдещето.</i></p>	<p>дейност. Някои дейности се извършват в последователност. Учителите помагат на децата да открият необходимата <u>последователност на действията</u> в науката, изкуството, проектите и т.н.</p>	<p><i>т.</i></p>	<p>тяхната собствена семейна история с помощта на родителите си. Преживяванията от ранното детство и уменията, свързани с книгите, разказвателната и литературната култура са необходими за изграждане на тази компетентност. Децата не използват само училищния график. Детето използва и календари и други средства за измерване на времето. <u>Рутинните действия</u> са особено полезен</p>	<p><i>последователност; преразказва прости истории, като използва подходящ „времеви речник“;</i></p> <p><i>говори за миналото и настоящето;</i></p> <p><i>знае своята възраст;</i></p> <p><i>назовава дните от седмицата, назовава някои месеци;</i></p> <p><i>знае графика на своя клас и споменава някои факти, свързани със специални исторически събития в собствената му страна.</i></p>
--	--	--	---	------------------	---	---

					начин за структуриране и представяне на времето. Възможно е тази идея да се свърже с базови научни познания.	
Аз развивам своето чувство за гражданственост, своето разбиране за кодексите на поведение и за приетите ценности и правила	Деца развиват своето разбиране за правилата и за „честната игра”. Учителите работят в партньорство с родителите. Учителите разработват нови правила и насоки, адаптирани към етапа на развитие на децата и към социалния контекст в класа.	<i>Деца спазва договорените правила и очаквания в класната стая; контролира собственото си поведение в класната стая и показва самодисциплина</i>	Демокрацията е важен критерий за гражданство. Груповата работа децата спазват правилата и други ограничения. Те са готови да поемат рискове, да успяват или да се провалят, да правят грешки и да променят мнения. Деца разпознават трудностите и проблемите и ги	<i>Деца разбира важността на уважението към другите и към техните идеи; приема демократичните решения; справя се с грешките, критиката и евентуалния провал и участва в напредъка на групата по позитивен начин; уважава правилата на игрите, напр.</i>	Деца познават <u>правилата на класа</u> и на училището и ги спазват. Те разбират простите морални стойности, представени в приказките и разказите. Деца <u>поемат отговорност в малка група</u> и в рамките на училището. Възрастните показват своето доверие в тях.	<i>Деца осъзнава последиците от своето поведение и дава обяснения, казва кое е добро и кое е лошо по отношение на поведението; поема някои отговорности в класната стая.</i>

			<p>разрешават. Те са добри слушатели, споделят идеи и гледни точки, търсят и предлагат помощ.</p> <p>Децата се учат как да се <u>справят с конфликтите и да работят хармонично</u>.</p> <p>Тактическите игри (спорт, математика и т.н.) позволяват на участниците да бъдат креативни в рамките на правилата.</p>	<i>спортни.</i>	Родителите подкрепят училищата в техните усилия и увеличават тези усилия у дома.	
Аз се уча да споделям своите собствени културни традиции и тези на другите деца.	Училището е място, където различните култури се срещат, особено в Европейските	<i>Детето назовава приликите и разликите между другите култури и</i>	Децата придобиват знания за различни култури. Те непрекъснато	<i>Детето знае, че в различните страни съществуват различни езици и култури, среща</i>	<u>Личната идентичност</u> е важна за детето, особено в Европейските училища. Децата	<i>Детето познава някои ключови аспекти от своята собствена страна и от</i>

	<p>училища. Децата откриват и развиват <u>толерантно чувство за различните култури</u>. Те развиват позитивна представа за самите себе си и чувство за принадлежност към общността. Познанията за различните култури, гледните точки и вярванията се обогатяват чрез изкуство, музика, литература: разбиране на света</p>	<p><i>неговата собствена; демонстрира интерес и оценяване на културното разнообразие, напр. харесва истории от различни култури..</i></p>	<p>изграждат и развиват своята собствена култура, като споделят и уважават и културата на другите.</p> <p>Римите, историите, песните, модерните информационни и комуникационни технологии и преживяванията на другите допринасят за културното разбиране и познания на децата.</p> <p>Изкуството, литературата, музиката, спорта и т.н. – всички те са богат източник на</p>	<p><i>се с хора, говорещи различни езици; работи с интерес в пространство, различно неговата собствена класна стая.</i></p>	<p>изграждат знанията си за своята собствена страна и в контраст с тези на другите. Учителите дават на децата възможност да развият тези знания в клас и по време на почивка.</p> <p>Традиции, фестивали, изкуство, литература, география и други сфери, които представляват специален национален интерес, могат да бъдат изследвани, както и знамена, градове и национални</p>	<p><i>сраните на другите деца в класа и в училището, уважава и познава аспекти от другите култури.</i></p>
--	---	---	--	---	---	--

			<p>стимули. Споделените дейности, съвместно с другите езикови отдели дават реални възможности да се изследват културните въпроси чрез съвместни дейности, фестивали и други работи.</p>		<p>химни. В градчетата и градовете, където живеят децата, съществуват възможности да се открият аспекти от културните традиции, напр. музеи, изложби, шоу програми и т.н. Родителите участват в изследването на аспекти от своите собствени страни, техните страни и традиции.</p>	
--	--	--	---	--	--	--

АЗ И СВЕТЪТ

Аз развивам своите езикови умения и компетенции. Аз развивам своите възможности за разсъждаване и организационните си способности. Аз започвам за изследвам и разбирам света. Аз мисля творчески.

Аз се уча да съществувам			Аз се уча да живея с другите		Аз се уча да правя и да зная	
Цели	Описание	Резултати	Описание	Резултати	Описание	Резултати
Аз се превръщам в уверен и компетентен комуникатор	<p>Слушане и разбиране</p> <p>Езиковото развитие е комплексен процес, особено в Европейските училища. Децата са родени в <u>грамотна общност</u>, където говоренето, слушането и жестикулирането съставляват част от езиковото изразяване.</p> <p>Родителите и училището играят ключова роля в подкрепата и разширяването</p>	<p><i>Детето слуша и отговаря с все по-голямо внимание, разбира базов речник, разширява и развива все по-богат и адекватен речников запас чрез дейности, които насърчават интереса към думите;</i></p> <p><i>разбира инструкции и общоприети изрази, използвани в класа;</i></p>	<p>Слушане и разбиране</p> <p>Деца стават добри слушатели и разказвачи. Като членове на групи те придобиват навици да слушат речта, както на възрастни, така и на деца, участващи в разговорите и изчакват своя ред, когато говорят.</p> <p>Деца разработват <u>стратегии за разбиране на</u></p>	<p><i>Детето разбира стандартни думи, използвани в комуникацията (поздрави, изрази, извинения, благодарности, покани и т.н.);</i></p> <p><i>изчаква реда си, преди да вземе думата;</i></p> <p><i>поддържа интереса в разговора или в играта;</i></p> <p><i>разбира основната информация или изрази по време на разговор;</i></p>	<p>Слушане и разбиране</p> <p>Деца развиват и усъвършенстват своите комуникативни умения. Те придобиват опит как да превръщат речта в писмен език и писмената форма на изразяване в устна реч чрез примери, давани от възрастните и чрез своите собствени опити да пишат и да четат. Чрез повтаряне на рими, разказване</p>	<p><i>Детето разбира ключовите аспекти, когато езикът е ясен и стандартен; разбира инструкции, използвани в училище;</i></p> <p><i>разбира и взема участие във всички видове дискусии, свързани с познати теми;</i></p> <p><i>разбира основния сюжет в телевизионни програми или медии, ако е заинтересовано</i></p>

	<p>на това развитие.</p> <p>Деца се интересуват от езика. Ежедневният живот, във и извън училището, предлага много и разнообразни възможности за развиване на комуникацията: на децата се чете по забавен начин и им се разказват приказки, истории, други прозаични произведения и текстове, съдържащи факти, поеми, рими и т.н.</p> <p>Способността на децата да разбират собствения си</p>	<p><i>разбира и отговаря адекватно на въпроси;</i></p> <p><i>разбира миналото и бъдещето</i></p>	<p><u>езика</u> чрез свободно избрани игри или игри с дадени инструкции, игра по роли и драма. Те се осъществяват в малки и в големи трупни.</p> <p>Учителите дават възможности на децата да слушат другите по различни начини: други деца, възрастни, медии като телевизия, компакт дискове и т.н.</p>	<p><i>слуша медии, като например телевизия или компакт дискове с илюстрации;</i></p>	<p>и преразказване на истории, игра с думи, по прогресивен метод, децата развиват своите знания и разбиране – индивидуалните особености се вземат предвид от учителите.</p> <p>Ситуациите са не просто импровизирани, а планирани, структурирани и повторяеми, с цел да се гарантира, че всички деца ги разбират и напредват. Необходими са разнообразие и гъвкавост: Разнообразен обхват от дейности</p>	<p><i>от сюжета;</i></p> <p><i>разбира история с илюстрации, когато му е прочетена ясно (идентифицира основните герои, действия, последователности, послания);</i></p> <p><i>разпознава приказки, разкази или части от тях;</i></p> <p><i>демонстрира критично мислене спрямо новите медии;</i></p>
--	---	--	---	--	---	---

	<p>живот и живота на другите хора се развива.</p> <p>Учителите изследват кои аспекти от живота са познати на децата, с цел да разширят и развият паметта на децата.</p>				<p>(свободно извършвани или с насоки), осигурена среда, материали (текстове, песни и т.н.), теми и т.н. Когато се използват нови медии, учителите стимулират дискусии, в които се стимулира и подкрепя <u>критичното мислене</u> спрямо телевизионните програми и т.н.</p>	
	<p>Говорене</p> <p>Училището е мястото, където <u>слушането и говоренето се подкрепят и насърчават.</u> Децата слушат</p>	<p><i>произнася думите правилно;</i></p> <p><i>използва базов речник (съществителн, прилагателни, глаголи, обикновени</i></p>	<p>Говорене</p> <p>Децата продължават да споделят идеи, езикът си и своите познания, свободно, с другите. Учителите им</p>	<p><i>използва общоприети думи за комуникация (поздравя, извинения, благодарности, покани и т.н.);</i></p> <p><i>речта му се</i></p>	<p>Говорене</p> <p>Една от целите на предучилищното образование е да се дадат на децата най-добрите възможни</p>	<p><i>участва в прости комуникационни обмени в класа и в живота;</i></p> <p><i>спонтанно взема участие в дискусии по</i></p>

	<p>прости истории и искат да се присъединят към песните и ритмите, свързани с действия. Учителите показват, че езиковите игри могат да бъдат забавни. Повтарянето е необходимо, но не е достатъчно. Трябва да се развие добро произношение. Трудностите в лингвистичното развитие се забелязват рано. Учителите въвеждат езиков материал (приказки, разкази, друга проза, съдържаща факти,</p>	<p><i>местоимения, свързващи думи и общоприети форми на синтактично свързване) по темите, използвани в клас;</i></p> <p><i>дава инструкции и използва, изразите, научени в клас;</i></p> <p><i>моли за обяснения или повторения;</i></p> <p><i>формулира въпроси и отговори;</i></p> <p><i>обяснява преживяване в клас;</i></p> <p><i>моли за съвет, когато има</i></p>	<p>дават множество възможности да разговарят помежду си и това се случва по естествен път, докато си играят и работят заедно. Свободната игра, но също така и организираните игри, предлагат множество възможности за развиване на говорни умения. Учителите трябва да са сигурни, че тези дейности подкрепят и увеличават речниковия запас, приложим към темите и проектите.</p>	<p><i>разбира;</i></p> <p><i>задава и отговаря на въпроси;</i></p> <p><i>взема предвид това, което е било казано от другите деца или от възрастните;</i></p> <p><i>споделя своята гледна точка;</i></p> <p><i>моли за обяснения или повторения;</i></p> <p><i>дискутира аспекти от проекта;</i></p> <p><i>обяснява преживяване в клас;</i></p> <p><i>дава инструкции.</i></p>	<p><u>комуникативни и лингвистични умения</u> за техния живот, но също така и да се гарантира, че те имат добре развити способности, когато влизат в началното училище. Това означава, че работната среда позволява на всички деца да <u>участват в</u> дискусии, преговори, както и в представления, и учителите гарантират, че всички деца имат възможност да се присъединят.</p>	<p><i>познати теми;</i></p> <p><i>използва ясен и правилен език за описване пред другите деца или пред възрастни на познати събития;</i></p> <p><i>дава прости обяснения;</i></p> <p><i>изразява мнението си или описва чувствата си;</i></p> <p><i>моли за съвет, когато има нужда;</i></p> <p><i>преразказва история, като спазва хронологията, героите и действията;</i></p> <p><i>рецитира и пее</i></p>
--	--	---	---	---	---	--

	<p>стихотворения, рими, песни), а като ги ревизират редовно и ги свързват с дейностите.</p> <p>Децата биват насърчавани и насочвани, което им дава възможност постепенно да се превърнат в активни ползватели на говорната реч и слушатели в разнообразни ситуации на общуване, както в ситуации, свързани с ежедневна комуникация, така и в ситуации на преподаване и</p>	<p><i>нужда;</i></p> <p><i>изгражда коректни и прости изречения;</i></p> <p><i>използва „и, но и защото“;</i></p> <p><i>повтаря и съставя изречения, -</i></p> <p><i>представя себе си или някой друг;</i></p>				<p><i>някои стихотворения и песни в клас;</i></p> <p><i>съобщава нови неща на слушателите си;</i></p>
--	--	--	--	--	--	---

	<p>учене.</p> <p>За да се подпомогне лингвистичното развитие на децата, учителите дават постоянни възможности за задаване на въпроси и за отговаряне на отворени въпроси.</p>					
	<p>Четене и писане</p> <p>Предучилищното образование създава информираност и начална база, за да се научат децата да четат и пишат. Основата на грамотността е фактът, че децата са чули и са слушали, били</p>	<p><i>играе с римуващи се думи;</i></p> <p><i>завършва рими с някои звуци в края;</i></p> <p><i>свързва някои букви със звуци;</i></p> <p><i>разпознава различни видове текстове,</i></p>	<p>Четене и писане</p> <p>Писмените инструкции се използват в групови проекти и игри, които да показват какво се прави и как; какво ще направи или какво са направили те. Това е един от</p>	<p><i>използва различни модели на писане, като например писма, рецепти, правила, бележки и т.н.;</i></p> <p><i>използва информация, поставена на стените (имена, дати и т.н.).</i></p>	<p>Четене и писане</p> <p>Децата в края на предучилищното образование, притежават <u>основните умения</u>, <u>необходими за четене и писане</u>. Те се чувстват уверени от идеята за азбуката и</p>	<p><i>разпознава своето писане и това на другите деца;</i></p> <p><i>с желание учи да пише собственото име и имената на някои членове на своето семейство или приятели;</i></p>

	<p>са слушани, говорили са и им е било говорено, участвали са в дискусии и са им били задавани въпроси и са получавали отговори. Децата придобиват <u>опит с различни форми</u> на писане, които привличат техния интерес. Да се открият функциите на четенето и на писането означава децата да разберат, че съществува <u>връзка между устния и писмения език</u>. Учителите, понякога, пишат това, което казват, и дискутират</p>	<p><i>използвани в клас;</i></p> <p><i>работи с устни символи.</i></p>	<p>начините, по които децата откриват <u>функцията на писмения език и на думите</u>.</p>	<p><i>създава истории или текстове, които са написани от учителите.</i></p>	<p>писмата и проявяват интерес към четенето и писането. Дейностите в предучилищното образование не са толкова формални, както в началното училище. Акцентът е върху удоволствието и забавата, която развива информираността за четенето и писането. Учителите трябва да са сигурни, че децата владеят основни умения. Те различават дейностите и предоставят</p>	<p><i>разпознава някои стандартни написани думи, пиктограми, пътни знаци и т.н.;</i></p> <p><i>идентифицира формата и функцията на някои текстове, използвани в класа правила, дни на седмицата, рождени дни и т.н.;</i></p> <p><i>диктува на учителя (кратко писмо, текст на покана или на благодарствено писмо, кратко описание, кратки изречения за картина, за своето семейство,</i></p>
--	---	--	--	---	--	--

	<p>текста с децата. Ролята на учителите е да стимулират интереса и да изграждат любопитството на децата спрямо текстовете и буквите, като също така показват как се свързват буквите и звуците. Това се извършва чрез различни видове игри, като например рими, ортографии, песни и т.н. За да се подпомогне това, писането реално присъства в класа и върху стените: книги, всички видове текстове, плакати, азбука, текстове,</p>				<p>индивидуална помощ, когато е необходимо.</p>	<p><i>своите интереси, прости преживявания, кратки истории или разкази за събития);</i></p> <p><i>разпознава някои думи или букви в текст и предполага какво означават, предлага как да се напише лесна дума.</i></p>
--	---	--	--	--	---	---

	създадени от децата, и речници, както и имена, индикации за времето, дати и т.н.					
Аз ставам любопитен и придобивам повече познания за света	Малките деца притежават естествено, изключително силно любопитство по отношение на външната и на вътрешната среда. Те често задават въпросите „как“ или „защо“. Учителит е дават отговори , а също и възможности за децата да открият отговори. Поради това	<i>Детето наблюдава и коментира; задава въпроси; любопитно е и заинтересовано при изследване на заобикалящата го свят; показва интерес към всички видове литература и се опитва да използва различни медии (компютър, телевизия и т.н.);</i>	Екологичните проекти и проучвания на децата се базират на изследователски подход. Въпреки че проучването се състоява в процес на социално взаимодействие с другите, децата активно участват в придобиването на информация и изграждат свое собствено разбиране. Те биват насърчавани да	<i>Детето използва разнообразни медии, за да изследва или общува; интегрира нови идеи и обяснения за света; започва да придобива обща култура и идентифицира разликите между културите и държавите; работи съвместно, в малка група и</i>	В края на предучилищното образование, познанията за света се увеличават. Децата пренасят знанието към нови ситуации. Те създават модели или прости представяния на света. Учителите помагат на децата да създадат и структурират новите познания;	<i>Детето познава общи или основни черти на животинския и растителния живот и прави връзки с ежедневието живот (растеж, хранене, движение и репродукция). познава някои характеристики на пейзажа и на климата, идентифицира маркери за миналото (сгради, дрехи, транспорт и</i>

	<p>различните медии и, по конкретно информационните и комуникационните технологии са много полезни.</p> <p>Всички сфери на учене са взаимосвързани и децата учат най- добре чрез <u>активни преживявания, базирани на опита</u> в добре планирана среда, която е добър стимул за <u>проучвания, мислене и ново учене</u>.</p> <p>Посещения и изследвания на различни среди са полезни.</p>	<p><i>сравнява и прави генерализации;</i></p> <p><i>свързва нещата и фактите, започва да разбира важността на доказателствата.</i></p>	<p>формулират въпроси и да търсят отговори за тях.</p> <p>Чрез наблюденията и чрез използването на всички сетива, децата получават информация от заобикалящия свят и са напътствани да използват тази информация, за да изградят нови знания.</p> <p>Децата намират за интересно да сравняват идеи и отговори, да разследват и след това да сверяват с различни медии или чрез експерименти.</p> <p>Децата правят <u>научни и</u></p>	<p><i>подпомага работата на групата.</i></p>	<p>представят плакати, схеми, снимки, диаграми, видео записи, презентации на MS PowerPoint и т.н., за да подпомогнат разбирането и запомнянето.</p> <p>Децата създават първо портфолио с някои аспекти от своето познание.</p>	<p><i>т.н.);</i></p> <p><i>идентифицира неща, направени от хората или тяхното влияние върху природата, околната среда и земята – положително или отрицателно;</i></p> <p><i>намира подходящи възможности да изследва, с почит и учудване да прави прости представяния на Земята и на Слънчевата система;</i></p> <p><i>свързва впечатления от ежедневието живот;</i></p> <p><i>познава характеристики</i></p>
--	--	--	---	--	--	---

			<p><u>технологични продукти.</u></p> <p>Основната цел е да се разберат материала и явленията. Постепенно се научават да разбират функционирането на конструкциите, съставени от хора.</p> <p>Проектите помагат на децата да идентифицират нежеланите ефекти от човешката дейност и се научават да уважават околната среда.</p>			<p><i>те и символите на собствена страна;</i></p> <p><i>познава някои от най- известните характеристики и символи на Европа;</i></p> <p><i>познава някои истории, песни и произведения на изкуството и рецитира или пее част от културното наследство на Европа или традициите на своята собствена страна;</i></p> <p><i>познава лесни функции на информационните и комуникационните технологии и оборудване</i></p>
--	--	--	--	--	--	--

						(компютър, телефон, телевизор, компакт диск).
Аз намирам начини да изследвам и да развивам нови умения за организиране и разрешаване на проблемите	<p>Деца учат у дома и в училище, чрез активни преживявания, базирани на играта. Това се случва чрез редовни и чести предизвикателства, които възникват от новите ситуации и необходимостта от разрешаване на проблемите.</p> <p>Една от целите на училището е да помогне на децата да <u>осъзнаят</u> <u>проблеми, които</u></p>	<p>Девето разбира общите инструкции и конкретния речников запас, използван в математиката, технологията и науките;</p> <p>запомня и спазва сложни инструкции;</p> <p>открива критерии, по които да сортира и класифицира;</p> <p>използва пробата и грешката и демонстрира постоянство;</p>	<p>Въпросите и отговорите не винаги са спонтанни за децата. Учителите дават възможности на децата да работят, с другите да изследват и да задават въпроси. В училището децата имат възможности да чуват въпроси и да намират решения и обяснения и т.н. в сътрудничество с другите. Те участват в <u>съвместна</u> <u>групова работа</u>, <u>разсъждения</u>,</p>	<p>Девето взема участие в групови проекти (в математиката, науката или технологиите);</p> <p>съставя план, спазва го и го изпълнява докрай;</p> <p>подготвя материал и подрежда след себе си;</p> <p>описва устно какво е свършило;</p> <p>използва идеите на другите;</p>	<p>Научните и математическите разсъждения не се правят без основни, конкретни измервателни инструменти, използвани за сравняване и определяне на количествата. Необходим е и прецизен и конкретен речник. Децата развиват своите способности да използват цифрите коректно и адекватно в широк спектър от ситуации. Учителите</p>	<p>Девето владее инструментите, необходими за решаване на лесни задачи;</p> <p>знае изразите повече, по-малко, преди, по-късно и т.н.;</p> <p>знае изразите повече, по-малко, преди, по-късно и т.н.;</p> <p>познава геометрични форми (кръг, квадрат, триъгълник);</p> <p>сравнява количества</p>

	<p><u>не са очевидни.</u></p> <p>Учителите помагат на децата да дискутират проблеми и да изследват кои са нещата, които им помагат да ги разрешат.</p>	<p><i>сглобява и разглобява конструкции;</i></p> <p><i>организира и изпълнява лесни задачи (планира ги, подготвя, извършва ги и след това подрежда);</i></p> <p><i>знае как да използва правилата, забележките и указанията;</i></p> <p><i>прилага прост процес на извършване на логически разсъждения (хипотеза, действия, заключения);</i></p> <p><i>идентифицира проблеми;</i></p>	<p><u>правене на заключения.</u></p> <p>Тактическите игри са полезни не само за развиване на стратегии, но също и с цел да се овладее използването на някое научно оборудване.</p>	<p><i>използва критичното мислене в своята собствена работа, както и в работата на другите.</i></p>	<p>представят различни конкретни инструменти и учат децата да ги използват, за да проверяват и изследват: линия, кантар, часовник, термометър, пари, микроскоп и т.н. Математиката, науките и технологията се нуждаят от структура и методология. Учителите <u>насърчават децата да бъдат прецизни</u>. Те им показват начини да организират своята работа (структура на деня, календари, други графики и т.н.). Някои от</p>	<p><i>(дължина, маса, капацитет, продължителност, пари);</i></p> <p><i>предлага подход за решаване на проблемите: идентифицира проблема, предлага стратегии и решения;</i></p> <p><i>предлага процедура и я спазва;</i></p> <p><i>завършва своите задачи.</i></p>
--	--	---	--	---	---	---

		<i>предлага хипотези.</i>			<p>тях се използват всеки ден, а други – по време на някои проекти.</p> <p>Процесът и резултатите от експериментите следва да бъдат представяни по различни начини пред класа, например на стената, по начини, които подканват децата да ги използват.</p> <p>Те могат да бъдат използвани, за да подпомогнат запомнянето и запознаването с числата и техните прости приложения - например календари, геометрични форми.</p>	
--	--	-------------------------------	--	--	--	--

					<p>Основните познания не се използват, единствено, в конкретни ситуации, но и много ежедневни ситуации в училището („Колко бройки има, липсват ли някои?“, плюс, минус, равно и т.н.).</p> <p>Възможностите за използване на научен подход се насърчават в множество ситуации чрез съдържателни въпроси, зададени от учителя - „Как бихте го направили по-добре... защо..?“</p>	
--	--	--	--	--	---	--

4. Партньори в процеса на обучение

Учители

Училите в предучилищната степен на обучение се сблъскват със сложни и многобройни предизвикателства при работата си с малки деца и допринасят с множество умения, обучение, познания и лични качества към процеса на обучение.

В Европейските училища работи голяма и разнообразна група от професионалисти от множество европейски страни. Учителите следва да се възползват от това и да обсъждат образователни идеи със своите колеги. Децата в Европейските училища възприемат европейски дух – като честват своята собствена култура и културата на Европа като цяло. Тяхното собствено многоезично развитие се възнаграждава и подкрепя от учителите.

Учителите работят с децата по страстен, активен и ангажиран начин. Те добре разбират програмата, която ги насочва в тяхната работа и притежават добри познания за начина, по който учат децата. Учителите виждат ученето през погледа на своите деца и са запознати с техните индивидуални нужди. Като хора, умеещи да работят, добре в екип, те си сътрудничат с асистенти, разработвайки работни схеми и планове на уроците и създават приятна, стимулираща и жизнерадостна атмосфера. В предучилищното образование учителите насърчават и подкрепят активното учене от страна на децата, при което трудностите и грешките се разглеждат като възможности за учене.

Учителите моделират адекватен език, стойности и практики. Те подкрепят всички видове игра; хвалят, окуражават, задават въпроси и общуват вербално с децата. Те използват своите експертни познания, за да работят позитивно и сензитивно с децата, които говорят различни майчини езици. Правят всичко това, гарантирайки здравето и безопасността на децата в

училището.

Учителите изграждат и поддържат добри отношения с родителите. Те записват своите наблюдения и обобщават достиженията на децата, като правят ефективен преход с началното училище, за да гарантират, че преходът към началното училище ще бъде успешен.

Асистенти

Асистентите на учителите играят важна роля при подкрепянето на децата и работата на учителите. Те помагат да се постигне последователност и стабилност в клас. Качеството на учебната среда е пряко повлияно от професионалните взаимоотношения между учителя и асистента. Специалните таланти, интереси и въодушевления на асистентите обогатяват качеството на преподаването и ученето в класната стая. Ролята на асистентите изисква добри комуникативни умения, гъвкавост, търпение, самоинициативност и дискретност.

Партньорство с родителите

Когато родителите участват в обучението и ученето на своите деца в партньорство с училището, децата се справят по-добре, постигат повече, имат по-добро здраве и взаимоотношения.

Родителите, детегледачките и семействата определено оказват най-важното влияние в живота на децата. Родителите, които демонстрират активен интерес от ученето на децата, постигат резултати в посока подобряване на техните постижения и поведение.

Родителите са първите и най-постоянните възпитатели на своите деца. Учителите са професионалисти и са отворени към включването на родителите в работа, която вършат. Учителите следва да споделят информация редовно и да дават обратна връзка по отношение на ученето на детето в училището.

Активното участие на родителите в училищния живот помага за насърчаването на една учебна среда, в която малките деца общуват позитивно със служителите на училището и със своите връстници.

Семействата са разнообразни и могат да имат стилове на родителство и стойности, които се различават от същите на учителите в училището. Важно е да се създаде среда на доверие между училището и семействата.

5. Учебна среда

Качеството на средата оказва много важно влияние върху ученето. Успехът на децата е много силно повлиян от качеството на средата. Училищата създават възможно най-добрата физическа, психологическа и социална среда за развитието на ученето и обучението. Благоприятната учебна среда е интерактивна, стимулираща и сигурна, отразяваща различните идентичности и потребности на децата. Тя е гъвкава и се развива съгласно променящите се теми и развитието на детето.

Учителите организират средата съгласно учебните цели, като гарантират адекватния надзор. Те могат да бъдат подпомагани от асистент или от друго лице. Присъствието на друг учител може да е необходимо в класа, където има деца, които се нуждаят от подкрепа. Позитивните взаимоотношения между децата, както и между децата и възрастните са фундаментални.

Средата в клас предлага сигурна, функционална, естетична и подходяща организация за образователни избори, които са безопасни и ясни за децата. Тя отговаря на любопитството на децата и подкрепя тяхното самостоятелно учене. Тя също така

улеснява откриването, подпомага натрупването на структурирани познания и помага за запомнянето. Пространствената организация предоставя идентифицирани зони за различните функции и предоставя на разположение на детето инструменти и оборудване.

Учебната среда включва цялата училищна зона около класната стая. Навсякъде организацията, оборудването и материалите следва да бъдат адаптирани към потребностите на децата. Отворените пространства трябва да бъдат използвани за съвместни дейности и срещи с останалите.

Училището е място за срещи с една по-широка общност чрез окуражаване на участието на родителите или чрез покана към хората да споделят своите специални умения, чрез насърчаване на използването на медии и на информационни и комуникационни технологии и чрез участие в извънучилищни дейности.

6. Оценяване и оценка

Изключително важно е всички лица, вземащи участие в предучилищното образование, да познават добре развитието на уменията, компетенциите и отношенията, както и начина, по който могат да се постигнат учебни резултати. Следва да се използват релевантна информация и оценки, свързани с развитието на децата, с оглед на бъдещото планиране на това развитие. Наблюдението, оценяването и оценката предоставят обратна връзка, която помага на децата, родителите и учителите да разберат как се развиват децата, какво са в състояние да направят и коя е стъпката, която им предстои. Тези термини се използват в целия свят. По-долу са определенията, които са им дадени съгласно тази програма:

Наблюдение

Наблюдението е част от ежедневието на учителите и асистентите, работещи с деца. Те наблюдават децата по всички аспекти на програмата, вътре и навън, и споделят своите наблюдения с родителите. Има много начини за записване на наблюденията, като например:

- правене на записки;
- технология: фотографии, видео записи, аудио касети;
- портфолио. Оценяване Оценяването е пътуване, събиране на доказателства с течение на времето. Така се отразява по-ситемното учене и това прави развитието, уменията и компетенциите на децата по-видими. Целта не е да се сравняват децата, а да се наблюдава индивидуалното развитие. Оценяването е:

- редовно и прозрачно;
- ясно формулирано;
- индивидуализирано;
- резултатно;
- допълнено от собствената самооценка на детето.

Учителите и децата, подкрепяни от родителите, непрекъснато оценяват знанията, уменията и компетенциите на децата по четирите теми на учебната програма, свързани с спазването на целите на програмата и със съответните им резултати.

Оценка

Оценката отразява резултатите от ученето на децата и успеха, както на преподаването, така и на ученето. В рамките на класа учителите следва да учат учениците съгласно техните индивидуални способности и потребности. Оценката демонстрира

евентуалните трудности в ранен етап, така че да могат да бъдат преодолявани в сътрудничество с учителите, родителите и съответните експерти. Децата са активни участници в процеса на оценяване.

Училищата оценяват своята работа в началното образование, като тази информация се използва за бъдещата работа - определяне на приоритети, разработване на планирането и реализацията.

За да дадат собствените си успешни оценки и оценявания, от училищата се очаква да използват следното:

1. Профил при постъпването

Ранният профил при постъпването, се попълва от родителите, съвместно с тяхното дете, когато постъпват в Европейското училище. Той дава информация на учителя за това какво може да се очаква в процеса на учене на детето и служи като първи наръчник за наблюдението на децата.

2. Портфолио

Портфолиото представлява широкообхватна колекция от избрани работи на децата, регистрации на самооценката и оценката на учителя за определен период от време, събрани с цел да демонстрират и оценят напредъка и достиженията при ученето. То се използва при срещи с родителите, за да се демонстрира и да се оцени развитието на децата, свързани с обучителните цели.

3. Регистър на развитието на детето

Този регистър, отразяващ напредъкът, който са постигнали децата, се споделя с родителите два пъти годишно. С цел да се

подпомогне подготовката да тези срещи учителите използват портфолиото и таблицата за наблюдение като наръчник.

4. Срещи

Един изключително ефикасен начин за споделяне на информация за развитието на децата са срещите с родителите. Учителят, родителите и по възможност детето се срещат два пъти годишно. Тези срещи се подготвят добре и се базират на регистрирането на развитието на детето и на портфолиото.

Преходът към началния цикъл на обучение се подготвя в сътрудничество между учителите в предучилищното образование и началните учители. Това може да включва формални и неформални срещи, посещения и съвместни дейности. Холистичният подход в предучилищното образование се взема предвид при прехода, който обхваща периода преди и след преминаването към началното училище.

7. Подкрепа

Да се уважават различията на децата и да се подкрепя равенството между половете са ключови елементи на програмата за предучилищно образование. Това означава предоставяне на специална подкрепа за децата, чието развитие, растеж и учене е повлияно от болест, недъг, намалена способност за функциониране, психологически проблеми или изключителен талант.

В предучилищното образование училището играе ключова роля за навременното разпознаване на трудностите при ученето. В този контекст е важно да се работи в тясно сътрудничество с родителите, с цел да се идентифицират силните и слабите страни на детето, да се планират мерките и действията, които следва да бъдат предприети.

Етапи на подкрепата:

- Диференцирано преподаване и учене в клас.
- Паралелно преподаване и учене в малки групи в класа.
- Извънкласно преподаване и учене в малки групи или индивидуално.

Преподаването и ученето в първите години дава възможност за позитивно психологическо, социално, когнитивно и емоционално развитие. Чрез оптимизиране на възможностите за учене, потенциалът за преодоляване на трудностите може да бъде сведен до минимум.

Когато обикновените форми на подкрепа не са достатъчни, допълнителната учебна подкрепа следва да се осигури въз основа на индивидуален обучителен план. Ако е необходимо се свиква съвещание за специални образователни потребности, за да се запише детето в училище за специални образователни потребности. Многоезичната основа на децата предоставя специални предизвикателства, касаещи тяхното езиково развитие. Децата, които нямат собствено езиково отделение, могат да изпитат комуникационни трудности. Лесната комуникация е фундаментална за всички аспекти на човешките взаимоотношения. Комуникационните трудности могат да имат негативно въздействие върху самооценката на детето. Ранната идентификация и справяне с комуникационните проблеми са от ключово значение.